

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/995/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2213203461
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2213203461.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a členov senátu: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Martin Holíč, v právnej veci navrhovateľky: Z. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. J., Y.. M. O. XXXX/XX, proti odporkyni: P. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. J., S. XXXX/XX, zastúpenej advokátom: JUDr. Eva Skačániová, Korzo Bélu Bartóka 789/3, Dunajská Streda, o určenie neplatnosti právneho úkonu, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda, č.k. 9C/56/2013-151 zo dňa 20.01.2015, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej a v časti rozhodnutia o náhrade trov účastníkov **p o t v r d z u j e .**

V časti rozhodnutia o náhrade trov štátu odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e .**

Navrhovateľka je **p o v i n n á** zaplatiť odporkyni náhradu trov odvolacieho konania 72,92 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku k rukám jej advokátky.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľky, ktorým sa domáhala proti odporkyni o určenie neplatnosti právneho úkonu, ktorý predstavuje kúpnu zmluvu a zmluvu o zriadení vecného bremena uzavretú s odporkyňou dňa 18.12.2009 a to na nehnuteľnosti byt. č. XX, vchod č. XX, na T. poschodí bytového domu so súpisným číslom XXXX, nachádzajúceho sa na adrese Y.. M. O., T. J., ako aj na spoluvlastníckej podiely na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo výške 6490/521928, spoluvlastnícky podiel vo výške 6490/521928 na zastavenom a prísluší pozemku a to parc. č. 846 - zastavené plochy a nádvoria vo výmere 217 m², parc. č. 847 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 181 m², parc. č. 848 - zastavané plochy a nádvoria v výmere 181 m² a parc. č. 849 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 218 m² vedené na LV č. XXXX u Okresného úradu, odbor katastrálny v Dunajskej Strede, pre Obec T. J., pre kat. územie T. J. z výlučného vlastníctva navrhovateľky do výlučného vlastníctva odporkyni a súčasne bezodplatného zriadenia vecného bremena spočívajúceho v práve navrhovateľky na doživotné užívanie vyššie uvedených nehnuteľností.

O trovách konania rozhodol, že navrhovateľka je povinná zaplatiť odporkyni trovy právneho zastúpenia vo výške 276,56 Eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

O náhrade trov štátu rozhodol, že navrhovateľka je povinná zaplatiť na účet Okresného súdu Dunajská Streda sumu 352,82 Eur z titulu znalečnej odmeny, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil s použitím § 34, § 37 ods. 1, § 38 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka a v časti náhrady trov konania účastníkov s použitím § 142 ods. 1 O.s.p., vecne tým, že z obsahu vyhotoveného znaleckého posudku MUDr. Máriom Strakom č. 156/2014 zo dňa 22.07.2014 (č.l. 103 v spise) súd zistil, že navrhovateľka v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena dňa 18.12.2009 napriek tomu, že trpela vysoko pravdepodobne ľahkým stupňom

vasculárnej kortikálnej demencie, pri tomto stupni demencie bola navrhovateľka schopná vykonávať právne úkony a byť ku nim spôsobilá. Jej spôsobilosť k vykonaniu právneho úkonu nebola ani žiadnym spôsobom ovplyvnená podávanou liečbou. Neužívala žiadne psychofarmaká, nebola, nikdy vyšetovaná a liečená psychiatrom. V tom čase bola teda vysoko pravdepodobne schopná vykonávať právne úkony, hoci aj v jej neprospech, čo však nie je psychiatrický aspekt jej konania. Teda navrhovateľka nekonala dňa 18.12.2009 v duševnej poruche, prechodnej alebo trvalej, ktorá by ju robila na tento právny úkon nespôsobilou. Navrhovateľka v čase podpísania kúpnej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena dňa 18.12.2009 mohla chápať obsah a zmysel svojho konania vzhľadom na svoj zdravotný stav, z hľadiska psychiatrického, teda bola schopná vykonať predmetný právny úkon a chápala jej obsah.

Z obsahu kúpnej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena zo dňa 17.12.2009 overená navrhovateľkou na meste T. J. dňa 18.12.2009 (č.l. 6 - 8 v spise). Predmetom tejto kúpnej zmluvy je vyššie popísaná nehnuteľnosť, ktorej kúpna cena bola určená v článku 3 tejto zmluvy určená dohodou a v článku 6 tejto zmluvy bolo zriadené vecné bremeno, doživotného užívania v prospech navrhovateľky bezplatne. Článok 9 tejto zmluvy obsahuje vyhlásenie, že účastníci túto zmluvu uzatvárajú slobodne a vážne, zrozumiteľne a určito, neuzatvárajú ju v tiesni v omyle, či za nápadne nevýhodných podmienok. V danom prípade súd má jednoznačne preukázané, že kúpnu zmluvu a zmluvu o zriadení vecného bremena dňa 18.12.2009 navrhovateľka uzatvárala ako osoba spôsobilá na právne úkony, v tom čase netrpela duševnou poruchou, ktorá by tento právny úkon robila neplatnou, alebo by navrhovateľku robil na tento úkon neschopnou. S poukazom na závery znaleckého posudku, ktoré súd konkretizoval v odôvodnení rozsudku navrhovateľka nepreukázala ani naliehavý právny záujem vo veci v zmysle ust. § 80 písm. c) O.s.p. - navrhovateľku nikto nevyháňa z predmetného bytu, naďalej si užíva právo k tomuto bytu na základe kúpnej zmluvy a zriadení vecného bremena. Odporkyňa má vybavené vlastné bývanie, teda predmetný byt t.č. na vlastné bývanie nepotrebuje. Preto súd návrh navrhovateľky v plnom rozsahu zamietol, nakoľko navrhovateľka neunesla dôkazné bremeno.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. odporkyňa mala vo veci plný úspech, preto jej priznal trovy právneho zastúpenia vo výške 276,56 Eur, ktoré spočívajú v nasledujúcich úkonoch právnej služby:

1. 25.06.2013 - prevzatie príprava;
2. 31.07.2013 - spísanie vyjadrenia na súd;
3. 07.11.2013 - účasť na pojednávaní;
4. 20.01.2015 - účasť na pojednávaní;

Za rok 2013: $3 \times (60,07 \text{ Eur} + 7,81 \text{ Eur režijný paušál}) = 3 \times 67,88 \text{ Eur} = 203,64 \text{ Eur}$.

Za rok 2015: $1 \times (64,53 \text{ Eur} + 8,39 \text{ Eur režijný paušál}) = 1 \times 72,92 \text{ Eur} = 72,92 \text{ Eur}$, t.j. spolu 276,56 Eur.

Súd rozhodol o náhrade trovách konania o zaplatení znalečnej odmeny, na ktorú zaviazal navrhovateľku ako neúspešnú účastníčku konania a to v sume 352,82 Eur na účet Okresného súdu Dunajská Streda s poukazom na uznesenie o priznaní znalečnej odmeny č.k. 9C/56/2012-135 s tým, že znalec celkom žiadal sumu 452,82 Eur po odpočítaní 100,- Eur zloženej zálohy zo strany navrhovateľky (č.l. 91 v spise), takto je ešte navrhovateľka povinná zaplatiť sumu 352,82 Eur.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie navrhovateľka, v ktorom opätovne popísala za akých okolností došlo k uzavretiu napadnutých zmlúv a aká je jej súčasná situácia. Je názoru, že v čase podpísania zmluvy, bola v takej situácii, následkom ktorej nebola v stave všetko objektívne posúdiť. Po mozgovej príhode bola jedna strana jej tela veľmi slabá, skoro bezmocná, čo v prípade človeka, ktorý celý život len pracoval aj po priznaní dôchodku, je šoková situácia. Okrem toho skoro ohluchla a veľmi sa jej zhoršil aj zrak. Trvalo dlho, kým získala späť schopnosť sa pohybovať, pričom aj teraz môže vykonávať úkony len okolo seba tak, že prevažnú časť dňa oddychuje, poväčšine len leží a pohybuje sa zhruba 3 hodiny denne. Každý deň musí uvažovať o tom, čo za tie 3 hodiny urobí, lebo keď navarí, tak už nie je schopná upratať alebo nakúpiť a pod.. Dodnes sa jej neustále krúti hlava, musí sa veľmi sústrediť, aby vedela ísť rovno. V takejto situácii v roku 2009 bola odkázaná na pomoc dcéry, preto keď jej povedala, že má ísť s ňou, niečo treba podpísať, išla bez rozmyšľania a podpísala to, čo pred ňu položili. Dcéra zneužila teda jej chorobu a jej situáciu. V tom čase vôbec nevedela čo podpisuje, o obsahu ňou podpísaných papierov sa dozvedela až v roku 2011, kedy sa jej ozval brat, že čo chce dcéra, za aký spoluvlastnícky podiel sa chce dať vyplatiť. Vtedy zistila, že podpísala jednu zmluvu, v ktorej za 1,- Eur predala svoj byt dcére a aj jednu darovaciu zmluvu, ktorou darovala dcére svoje dedičstvo po rodičoch. Odporkyňa, teda jej dcéra, na základe ňou napadnutej kúpnej zmluvy mala dostať jej byt, sa od nej odsťahovala, nemá nikoho okolo seba a v prípade potreby jej vypomáhajú susedia. Je toho názoru, že súd nepreskúmal všetky okolnosti prípadu, čo sa týka jej celkovej situácie a do odôvodnenia rozsudku sa dostali len tie fakty, to čo povedala odporkyňa. Ani znalec dostatočne neskúmal jej situáciu, keď vyhlásil, že netrpela žiadnou duševnou

poruchou, ktorá by ju robila neschopnou na právne úkony. V situácii, do ktorej sa dostala následkom mozgovej príhody, kedy musela sa vyrovnáť s tým, že už nikdy nebude úplne sebestačná a ani mozog jej neslúži tak, ako predtým, by prichádzal do úvahy minimálne adaptačný syndróm. Toto znalcom skúmané vôbec nebolo. Na dokreslenie celej situácie uviedla, že dcéra sa vydala, keď mala 22 rokov, kúpila jej byt, ktorý aj zariadila z vlastných peňazí, aby mali kde bývať. Byt však predala a peniaze rozflákala. S manželom sa rozviedla, nemala kam ísť, tak sa nasťahovala k nej do jej bytu. V tom čase nemala ani prácu, tak ju prakticky aj vyživovala, aby mala kde bývať, mala strechu nad hlavou, mala čo jesť. Jej pobyt u nej bol dôvodom aj toho, že sa s ňou pohádal syn, ktorý nesúhlasil s tým, že dcére kúpila byt, táto ho však predala a ako matka jej umožnila bývať u nej. Odporkyňa sa potom zoznámila so svojim ďalším partnerom s ktorým sa odsťahovala do podnájmu, v tom istom obytnom dome, v ktorom býva ona. V tom čase predala aj jej auto, o čom sa dozvedela až potom, keď ju kupujúci požiadal, aby podpísala prepis auta, ktoré už vyplatil. Keďže si nechcela urobiť hanbu, tak súhlasila. V roku 2002 alebo 2003 sa odporkyňa opäť k nej nasťahovala do bytu, lebo ani ona, ani jej partner nepracovali a nemali z čoho platiť nájom. Celé svoje chovanie odporkyňa voči nej zavŕšila tým, že po jej dvoch hospitalizáciách sa z bytu odsťahovala a odvtedy sa o ňu nezaujímajú. Vôbec sa na ňu nemôže spoliehať, pretože už od nej vylákala všetko, čo mohla. Dodnes nechápe prečo jej dali podpísať dve zmluvy, jednu darovaciu a jednu kúpnu. Prakticky všetko sa dostalo na odporkyňu bezplatne, lebo kúpna cena 1,- Eur za byt je smiešna. V danom prípade v skutočnosti išlo o darovanie. Zmluvy dala dcéra pripraviť bez toho, aby o tom vedela. Súd mal predvolať aj právnik, ktorý predmetné zmluvy spisoval. Navrhuje preto, aby odvolací súd opätovne preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa vzhľadom na výhrady, ktoré v odvolaní uvádza.

Odporkyňa odvolanie nepodala, k doručenému odvolaniu podala písomné vyjadrenie prostredníctvom svojej právnej zástupkyne. Poukázala na to, že navrhovateľka v konaní žiada o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena, ktoré uzavrela s ňou dňa 18.12.2009. Návrh odôvodnila tým, že sporná zmluva bola uzavretá a podpísaná v zlom zdravotnom stave, mala poruchy vedomia, nebola spôsobilá na takýto právny úkon. Vzhľadom na tieto dôvody súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychiatria, ktorý posúdil, že navrhovateľka v čase podpísania a uzavretia sporných zmlúv mohla chápať obsah a zmysel svojho konania a z hľadiska psychiatrického bola teda schopná predmetný právny úkon vykonať. Návrh navrhovateľky súd posúdil ako bezdôvodný, lebo znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že navrhovateľka v čase uzavretia sporných právnych úkonov bola na takýto úkon spôsobilá. V odvolaní, ktoré podáva navrhovateľka proti rozsudku opätovne argumentuje svojim zdravotným stavom, ktorý jej mal znemožniť pochopiť zmysle spornej zmluvy. Napadnutý rozsudok považuje za správny, lebo návrh nie je dôvodný, naopak zmietnutie je vecne správne. Svoje stanovisko prezentovala už vo svojom písomnom vyjadrení poukazujúc na nedostatok naliehavého záujmu na určení neplatnosti spornej zmluvy s poukazom na § 80 písm. c) O.s.p. Navrhovateľka sa v tomto konaní nesporne domáha určenia neplatnosti kúpnej zmluvy, podľa ktorej predala byt jej a súčasne si zabezpečila vecným bremenom právo doživotného užívania bytu. Len vyslovením neplatnosti tejto spornej zmluvy by sa neodstránila právna neistota navrhovateľky, jej právne postavenie by zostalo nemenné. Sama navrhovateľka v návrhu uviedla, že táto určovacia žaloba má len preventívny charakter. V danom konkrétnom prípade nie sú splnené podmienky na vyhovieť návrhu a nie je daný ani naliehavý právny záujem navrhovateľky na požadovanom určení neplatnosti napadnutých zmlúv. Navrhla napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania a to za právne zastúpenie za jeden úkon právnej pomoci za spísanie vyjadrenia vo výške 72,92 Eur (64,53 Eur + 8,39 Eur režijný paušál).

Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie navrhovateľky má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej ako aj v časti o náhrade trov konania účastníkov potvrdiť ako vecne správny, v časti rozhodnutia o trovách štátu je potrebné tento zrušiť.

Čo sa týka rozhodnutia vo veci samej, pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie navrhovateľkou uplatneného

návrhu o neplatnosť kúpnej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena vzhľadom na argumentáciu navrhovateľky a výsledky vykonaného dokazovania odvolací súd zdieľa právny záver súdu vo veci, keď z vykonaného dokazovania nebolo možné dospieť k navrhovateľkou tvrdenému záveru, že v čase uzavretia sporných zmlúv nebola zdravotne spôsobilá na tieto úkony.

Oboznámiac sa s výsledkami vykonaného dokazovania, ktoré súd prvého stupňa vyhodnotil v zmysle § 132 O.s.p. odvolací súd sa stotožnil so závermi prvostupňového súdu, že v danom prípade bolo dostatočným spôsobom preukázané, že návrh navrhovateľky nie je dôvodný. Základnou normou upravujúcou bremeno tvrdenia a preukazovania je ustanovenie § 120 ods. 1 veta prvá O.s.p., podľa ktorého účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Uvedené ustanovenie stanovuje dôkaznú povinnosť účastníkov v sporovom konaní, t.j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch konania. Účastník, ktorý neoznačil dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i toho účastníka, ktorý síce navrhol dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť účastníka za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci pri hodnotení dôkazov z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Iba výnimočne zákon ukladá súdu určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 133, § 134, § 135).

Odvolací súd na doplnenie správnosti rozhodnutia o zamietnutí predmetného návrhu, ktorý návrh je určovacím návrhom a týka sa (ne)platnosti napadnutých zmlúv dopĺňa:

V zmysle § 80 písm. c) O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Z obsahu spisu je zrejmé, že navrhovateľka sa všemožne domáha navrátenia svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré sú na základe napadnutej kúpnej zmluvy aktuálne vo vlastníctve odporkyne, ktorá je jej dcérou. Navrhovateľka v súdenom prípade sledovala vrátenie stavu vlastníctva nehnuteľností do predchádzajúceho stavu, teda obnovenie vlastníckych vzťahov pred účinnosťou aj kúpnej zmluvy, ktorú obe zmluvu považovala za neplatnú. Posúdenie neplatnosti zmlúv však má povahu otázku predbežnej vo vzťahu k existencii vlastníckeho práva a preto nie je daný naliehavý právny záujem na určení tejto predbežnej otázky ak sa možno domáhať priamo určenia existencie práva alebo právneho vzťahu, ako tomu je v danom prípade.

V zmysle vyššie citovaného ustanovenia zákona predpokladom úspešnosti určovacej žaloby je existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení na strane navrhovateľa. Naliehavosť právneho záujmu je charakterizovaná určitými aspektmi, tzn. žalovaným je popieraná existencia práva žalobcu, teda je tu stav, že právo, resp. právny vzťah medzi účastníkmi je sporný (existencia aktuálneho stavu objektívnej právnej neistoty medzi účastníkmi), jestvuje ohrozenie práva, či právneho vzťahu, teda stav neistoty právneho postavenia žalobcu, ktorý nemožno odstrániť inak ako určovacím výrokom, je daná potreba odstránenia tejto neistoty. Ustálená judikatúra súdov vychádza zo záverov, podľa ktorých naliehavý právny záujem je daný najmä tam, kde by bez tohto určenia bolo právo alebo právny vzťah ohrozený, poprípade tam, kde by sa bez tohto určenia postavenie žalobcu stalo neistým. Ak požadované určenie stav ohrozenia práva neodstráni, alebo nezjedná efektívne istotu v dotknutom právnom vzťahu, nie je podmienka naliehavého právneho záujmu splnená a súd bez toho, aby sa zaoberal vecou samou, žalobu o určenie zamietne.

Judikatúra tiež zastáva názor, podľa ktorého ak má právna otázka (tu platnosť právneho úkonu), o ktorej má byť rozhodnuté na základe žaloby o určenie povahu otázky predbežnej vo vzťahu k inej právnej

otázke k existencii práva alebo právneho vzťahu (v danom prípade vlastníckeho práva k nehnuteľnosti), nie je daný naliehavý právny záujem na určenie tejto predbežnej otázky (neplatnosti právneho úkonu), ak je možné priamo žalovať na určenie existencie alebo neexistencie samotného práva alebo právneho vzťahu.

Určovací žaloba je spravidla vždy prípustná vo vzťahu k nehnuteľnostiam, lebo rozsudok vyhovujúci žalobe môže byť podkladom pre vykonanie obnovy vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. Súdna prax sa ustálila na názore, že určovací žaloba je prípustná pri spornosti práv (právnych vzťahov) k nehnuteľnostiam evidovaných v katastri nehnuteľností, ak rozsudok vyhovujúci žalobe môže privodiť zosúladenie evidovaného a právneho vzťahu. Tento právny záver zaujal NS SR napr. v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/56/2003, v ktorom uviedol, že ak je žalovaný zapísaný v katastri nehnuteľností ako vlastník spornej nehnuteľnosti žalobca má naliehavý právny záujem na určení svojho vlastníckeho práva.

Z uvedeného je zrejmé, že v zmysle konštantnej súdnej judikatúry, ak určovací žaloba vytvára pevný základ pre právny vzťah účastníkov a môže sa ňou predísť žalobe na plnenie (je určovací žaloba prípustná i keď je možná žaloba na plnenie). Určovací žaloba nemôže byť spravidla opodstatnená tam, kde by neslúžila potrebám praktického života a viedla by k zbytočnému rozmnoženiu súdnych sporov.

Podľa názoru odvolacieho súdu tieto podmienky v danom prípade nie sú splnené. Odvolací súd preto uzavrel, že v danom prípade nie je daný ani naliehavý právny záujem žalobcu na určení neplatnosti kúpnej zmluvy, ani na určení zmluvy o zriadení vecného bremena uzavretej medzi účastníkmi konania dňa 18.12.2009. Je zrejmé, že navrhovateľka sa chce domôcť svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré na základe napadnutej zmluvy získala odporkyňa, ktoré vlastne predstavujú navrhovateľkou užívaný byt a podiely na spoločných častiach a pozemku, na ktorom stojí obytný dom. V prípade, že by sa v konaní domáhala svojho vlastníctva k nehnuteľnosti zvoleným spôsobom, v takom konaní by súd riešil otázky platnosti kúpnej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena ako otázku predbežnú (prejudiciálnu). Neobstojí totiž jednoduchý názor navrhovateľky, že v prípade určenia neplatnosti zmluvy, v katastri nehnuteľností, by sa obnovil predchádzajúci stav a ona by opäť bola zapísaná ako vlastníčka nehnuteľností.

S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, vrátane závislého rozhodnutia o trovách konania účastníkov, ktorý výrok nebol odvolaním výslovne napadnutý, ako vecne správny s použitím ust. § 219 ods. 1 a 2 O.s.p., potvrdil.

Rozhodnutie v časti, ktorou súd zrejme mienil rozhodnúť o náhrade trov štátu, hoci to ani z výroku ani z odôvodnenia rozhodnutia jasne nevyplýva, bolo nutné túto časť výroku práve pre jeho nedôvodnosť podľa § 221 ods. 1 písm. i) O.s.p., zrušiť.

V zmysle § 141 ods. 2 O.s.p. trovy dôkazov, ktoré nie sú kryté preddavkom, ako aj hotové výdavky ustanoveného zástupcu, ktorý nie je advokátom, a trovy spojené s tým, že účastník koná vo svojej materčine alebo v jazyku, ktorému rozumie, platí štát.

V zmysle § 148 ods. 1 O.s.p. štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Ak sú u niektorého účastníka predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, ktorý mu súd priznal.

V zmysle § 151 ods. 6 O.s.p. o trovách štátu súd rozhodne aj bez návrhu.

Zo zásady, že počas konania si každý účastník platí všetky svoje trovy konania, pripúšťa zákon výnimku. Tá spočíva v tom, že v taxatívne stanovených prípadoch platí namiesto účastníkov konania trovy konania štát. Štát, ktorý v priebehu konania platil nejaké trovy, má potom na základe cit. ust. § 148 ods. 1 veta prvá O.s.p. právo na ich náhradu voči účastníkovi. Rozhodujúci je výsledok konania, preto na náhradu trov konania štátu môže byť zásadne zaviazaný iba neúspešný účastník. Povinnosti nahradiť trovy konania štátu je zbavený iba ten účastník, u ktorého sú predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, v takomto prípade je účastník povinný nahradiť trovy konania štátu úmerne znížené o rozsah oslobodenia, ktoré mu patrí.

Z obsahu spisu nesporne vyplýva, že súd vyhovel žiadosti navrhovateľky a uznesením č.k. 9C/56/2013-180 zo dňa 20.10.2015 je priznal oslobodenie od súdneho poplatku v plnom rozsahu,

vzhľadom na splnenie zákonných podmienok k takémuto rozhodnutiu podľa § 138 O.s.p. Hoci išlo o podstatné kritérium pri rozhodovaní o náhrade trov štátu, súd prvého stupňa naň neprihliadol a o trovách štátu rozhodol povrchno, nesprávne a nedôvodne. Navrhovateľka, keďže je plne oslobodená od platenia súdnych poplatkov nie je povinná platiť náhradu trov štátu. Z uvedených dôvodov, keďže súd rozhodol bez návrhu a nie vo veci samej, tento výrok odvolací súd podľa už vyššie uvedeného § 221 ods. 1 písm. i) zrušil bez potreby vrátenia veci na ďalšie konanie súdu prvého stupňa.

I v odvolacom konaní vo veci samej bola fakticky plne úspešná odporkyňa, v dôsledku čoho jej v zmysle § 142 ods. 1 v spojení s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Súd preto uložil navrhovateľke povinnosť zaplatiť odporkyni náhradu trov odvolacieho konania k rukám jej právneho zástupcu v zmysle § 149 ods. 1 O.s.p. Náhrada trov tohto konania predstavuje odmenu za 1 úkon právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu) podľa § 14 ods. 1 písm. b) vyhl. č. 655/2004 Z.z., t.j. 64,53 Eur + 8,39 Eur režijný paušál, t.j. 72,92 Eur.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.